कोरोना भाइरस (कोभिड १९) महामारीको समयमा समाज कल्याण परिषद्को भूमिका

कोभिड १९ को विश्वव्यापी महामारीको रोकथाम नियन्त्रण तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल सरकारले २०७६ चैत्र ११ गतेदेखि लकडाउन सुरु गऱ्यो । त्यसलगत्तै समाज कल्याण परिषद्ले नेपालमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुको काम कारबाहीलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै वैदेशिक सहयोगलाई छिटो छरितो र सहज रुपमा लक्षित समुदायमा पुऱ्याउन सहजीकरणको प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्दै आइरहेको छ । समाज कल्याण परिषद्को सक्रियतामा विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरु जस्तै खाद्यान्न सहयोग, स्वास्थ्य सामाग्री सहयोग, जनचेतजनाका कार्यक्रम, क्वारेन्टिन तथा आइसोलेसनका लागि सहयोग, मनोसामाजिक परामर्श तथा महिला र बालबालिकाको क्षेत्रमा भएको सहायताले तत्काल राहत पुगेको छ । असहज परिस्थिति बढ्दै जाँदा २०७६ चैत्र ११ गतेबाट २०७७ आषाढ ३२ गतेसम्मको राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुबाट प्राप्त कोभिड १९ को रोकथाम तथा प्रतिकार्यका लागि प्राप्त प्रस्तावहरु र परियोजनाहरु विद्युतीय प्रणालीमार्फत स्वीकृति तथा संशोधन गरी अद्यावधिक गर्ने कार्य गरेको छ ।

कोभिड १९ नियन्त्रण तथा रोकथामको लागि निम्न बमोजिमका राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका परियोजना स्वीकृति, संशोधन र अद्यावधिक गर्ने कार्य गरेको छ ।

क्र.स	कोभिड १९ सम्बन्धी परियोजना	संस्था संख्या	परियोजना संख्या	बजेट रुपैयाँ	कैफियत
१	नयाँ परियोजना स्वीकृति	७६	९७	रु. २३,७५,२४,४७५।४७	
२	परियोजना संसोधन भएका	१२	१४	४,८१,०८,६९३ ।-	परिषद्बाट पूर्वस्वीकृत परियोजना संशोधन गरी कोभिड १९ रोकथाम सम्बन्धी क्रियाकलापमा खर्च गर्न अनुमति दिइएको
३	परिषद्लाई जानकारी गराई आन्तरिक श्रोतबाट खर्च गरेका संस्था	३४	३६	६,७१,५२,००४।-	परिषद्मा जानकारी गराइए अनुसार
जम्मा			१४७ परियोजना	रु.३५,२७,८५,१७२।४७	

अहिलेसम्म ७६ संस्थाले ९७ परियोजना सञ्चालन गर्न **२३ करोड, ७५ लाख, २४ हजार, ४ सय ७५ रुपैंया रकमको** परियोजनाहरु स्वीकृत भई काम सुरु भएको छ । परिषद्बाट यस अघि स्वीकृत भई सञ्चालनमा रहेका परियोजनामा तोकिएको रकममध्ये २० प्रतिशत कोभिड १९ रोकथाम र नियन्त्रणका लागि लगाउने निर्णय बमोजिम १२ संस्थाका १४ परियोजनाले **४ करोड ८१ लाख रुपैंया रकम बराबर**को परियोजना संशोधन भई काम भइरहेको छ । त्यस्तै ३४ संस्थाले आफ्नै श्रोतबाट ६ करोड ७१ लाख बराबरका ३६ वटा परियोजनाहरु कोभिड १९ नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि सञ्चालन गरेको जानकारी गराएका छन् । यसरी कोभिड १९ को रोकथाम तथा नियन्त्रणमा गैरसरकारी संस्थामार्फत **३५ करोड २७ लाख ८५ हजार रकम बराबरका कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् ।**

यस अवस्थामा समाज कल्याण परिषद्लाई जानकारी गराई काम गरेका संस्थाहरु र स्वीकृति भएका कार्यक्रमहरुबाट निम्नानुसारका समुदायहरु लाभान्वित भएका छन् ।

क्र.स	लाभान्वित समुदाय	लाभान्वित संख्या	सहयोगको प्रकृति
१	दैनिक ज्याला मजदुरी गरी खाने विपन्न परिवार	४६९५७ परिवारहरु	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री सहयोग
२	हरवा चरवा परिवारहरु, चेपाङ्ग परिवारहरु	३७५५ हरवा चरवा परिवारहरु र ५०० चेपाङ्ग	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री सहयोग

३	जोखिममा रहेका सुत्केरी, गर्भवती महिलाहरु, ज्येष्ठ नागरिकहरु	११० महिला र ७२ ज्येष्ठ नागरिक भएका परिवार	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री र स्वास्थ्य सामाग्री सहयोग
४	मनोरञ्जन क्षेत्रमा काम गर्ने महिला तथा किशोरीहरु	करिब ९९३ महिला तथा किशोरीहरु	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री र स्वास्थ्य सामाग्री सहयोग
५	कोरोना बिरामीको प्रत्यक्ष सम्पर्कमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरु	करिब २३०० जना स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई पीपीई, मास्क, ग्लोब्स लगायतका सुरक्षा सामाग्री सहयोग	स्वास्थ्य सुरक्षाका सामाग्री सहयोग
६	अश्व प्रजातिका जनावरहरु	काठमाडौं, ललितपुर, धादिङ्ग, रुपन्देही, बाँके, कैलाली जिल्लामा भएका अश्व प्रजातिका २००० जनावरहरु	खाद्यान्न र औषधि उपचार सहयोग
७	क्वारेन्टिन/आइसोलेसनमा बसेका कोरोना प्रभावित बिरामीहरुलाई स्वास्थ्य सामाग्री सहयोग	करिब ९००० जना	क्वारिन्टिन र आइसोलेसन सेन्टर व्यवस्थापनमा सहयोग, क्वारेन्टिन र आइसोलेसन सेन्टरमा बसेका बिरामीहरुलाई सहयोग गर्न स्वास्थ्य सामाग्री, सरसफाईका सामाग्री, खाद्यान्न सहयोग, एम्बुलेन्स सेवा
८	मनोसामाजिक परामर्श चाहिने बिरामीहरु	करिव १०,००० व्यक्तिहरु	मनोसामाजिक परामर्श सेवा
९	अपाङ्गता भएका परिवारहरु	२०० परिवारहरु	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री र

			स्वास्थ्य सामाग्री , अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई सहायता सामाग्री सहयोग
१०	इट्टाभट्टामा काम गर्ने परिवारहरु	४० परिवारहरु	खाद्यान्न र सरसफाईका सामाग्री र स्वास्थ्य सामाग्री सहयोग
		कूल ५५७४७ परिवार/२७८७३५ जना	

स्वीकृत कार्यक्रमबाट दैनिक ज्याला मजदुरी गरी खाने विपन्न परिवारहरुदेखि लिएर क्वारेन्टिन, आइसोलेसनमा बसेका कोरोना प्रभावित विरामीहरु अपांगता भएका व्यक्ति र परिवारहरु, जोखिममा रहेका सुत्केरी गर्भवती महिला, ज्येष्ठ नागरिकहरु, मनोरञ्जन क्षेत्रमा काम गर्ने महिला तथा किशोरीहरु, कोभिड १९ नियन्त्रणका लागि अग्रभागमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरु, मनोसामाजिक परामर्श चाहिने परिवारहरु लाभान्वित भएका छन् ।

विपद्को समयमा राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुले गरेको सहयोगले आमजनतालाई सहजता पुग्ने आशा गरीएको छ । प्रस्तावित क्रियाकलाप अनुसारको बजेट निम्नानुसार खर्च हुने देखिन्छः

क.सं.	क्रियाकलाप	बजेट रकम	प्रतिशत
१	खाद्यान्न राहत वितरण	रु. ९,९८,०६,८७२	२८%
२	स्वास्थ्य र सरसफाई सामाग्री वितरण	रु.१०,३२,५१,७१२	२९%
३	जनचेतना कार्यक्रम	रु. ७६,८१,२०८	२%
४	महिला/बालबालिकालाई सहयोग	रु. ६१,०३,४९२	१.७३%
५	क्वारेन्टिन/आइसोलेसनमा सहयोग	रु.२,२०,०५,५२५	६.२३%
६	मनोसामाजीक परामर्श सहायता	रु. ६९,८३,००२	२%
७	जनावरका लागि खाद्यान्न तथा औषधि सहयोग	रु. ४४,७७,८००	१.५%
८	मिश्रित क्रियाकलाप	रु. १०,२४,७५,५६१।४७	२९.५४ %
		कूल जम्मा **रु.३५,२७,८५,१७२।४७**	१०० %

खाद्यान्न राहत वितरण, स्वास्थ्य र सरसफाई वितरण, जनचेतनाका कार्यक्रम, क्वारेन्टिन र आइसोलेसनमा सहयोग, मनोसामाजिक परामर्श लगायतमा राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका क्रियाकलापहरु रहेका छन् ।

उक्त तथ्याकंलाई भौगोलिक क्षेत्र अनुसार राख्दा,

क.सं.	प्रदेश	परियोजनाले ओगटेका जिल्लाहरु
१	प्रदेश १	सुनसरी, मोरङ्ग, उदयपुर, भोजपुर, धनकुटा, इलाम, संखुवासभा, पाँचथर, झापा, सोलुखुम्बु
२	प्रदेश २	धनुषा, सप्तरी, बारा, पर्सा, सिराहा, महोत्तरी
३	बाग्मती प्रदेश	काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, चितवन, दोलखा, मकवानपुर, रसुवा, सिन्धुली, काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, धादिङ्ग, नुवाकोट, रामेछाप
४	गण्डकी	गोरखा, लमजुङ्ग, कास्की, नवलपुर, स्याङ्जा, पर्वत, तनहुँ
५	प्रदेश ५	दाङ, बाँके, बर्दिया, प्युठान, पाल्पा, कपिलवस्तु, रुपन्देही, नवलपरासी
६	कर्णाली	सुर्खेत, दैलेख, रुकुम, मुगु, कालिकोट, जुम्ला, डोल्पा, हुम्ला
७	सुदुर पशिचम	कैलाली, कञ्चनपुर, अछाम, बझांग, बाजुरा, बैतडी, डडेलधुरा

उपरोक्त तालिकाबाट भौगोलिक क्षेत्र अनुसार हेर्दा गैर सरकारी संस्थाका परियोजनाहरु सातै प्रदेशमा पुगेको छ ।

निश्कर्ष

कोभिड- १९ महामारीको समयमा पनि कार्यालयलाई नियमित अवस्थामा सञ्चालन गरी कोभिड १९ सँग सम्बन्धित परियोजनाहरुलाई छिटो-छरितो हिसाबले परियोजना स्वीकृत गर्ने तथा कार्यप्रगति जानकारी गराउने व्यवस्था गरिएको छ । साथै, अन्य खालका नियमित परियोजनाहरु, बालगृहसँग सम्बन्धित परियोजनाहरुलाई समेत प्राथमिकतामा राखी स्वीकृत गरिएको र ती कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका छन् ।

- स्वीकृत परियोजनाको २० प्रतिशत बजेट कोभिड १९ को रोकथाम, नियन्त्रण तथा प्रतिकार्यमा परिचालन गरी गरिबीको रेखामुनी रहेका नागरिक, जोखिममा रहेका महिला, गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, बालबालिकाहरु, कोभिड१९ बाट संक्रमित र जोखिममा रहेका समूहहरु, मनोसामाजिक परामर्श चाहिने खालका बिरामीहरु लगायतलाई सहयोग गर्न राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुबाट भएका प्रयास उल्लेखनीय भएको देखिन्छ ।
- गैरसरकारी संस्थाका काम कारबाही प्रभावकारी बनाउन समाज कल्याण परिषद्ले प्रभावकारी भूमिका खेलेको देखिन्छ ।